

ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНОЛОГІЇ

УДК 343.265 (100)

Дар'я Володимирівна КАЗНАЧЕСЬВА,
кандидат юридичних наук
(Харківський національний університет
внутрішніх справ, Харків)

РЕГЛАМЕНТАЦІЯ УМОВНО-ДОСТРОКОВОГО ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ЗАКОНОДАВСТВАХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Аналіз законодавчого досвіду реалізації пенальної політики як України, так і зарубіжних країн свідчить, що її визначальною рисою на сьогодні є гуманізація кримінально-правової репресії. Встановлено, що загальними/спільними для законодавств усіх розглянутих держав є наявність дієвого механізму здійснення контролю за поведінкою умовно-достроково звільнених осіб, а також можливість покладання на них певних обов'язків під час невідбутої частини покарання.

Ключові слова: умовно-дострокове звільнення, закордонний досвід, обов'язки, невідбута частина покарання, контроль.

Постановка проблеми. На сьогодні одним із пріоритетних напрямів розвитку країни і проведення державної політики в Україні можна назвати інтеграцію до Європейського Союзу. Соціально-політичні та економічні зміни в нашій державі впливають на всі форми суспільного та політичного життя, у тому

© Казначєєва Д. В., 2017

числі і на процеси, що відбуваються в галузі права. Позначаються вони також і на застосуванні заходів впливу, зокрема, і такого, як звільнення від відбування покарань. Аналіз законодавчого досвіду реалізації пенальної політики як України, так і зарубіжних країн свідчить, що її визначальною рисою на сьогодні є гуманізація кримінально-правової репресії. Загальною стає тенденція як до зменшення кількості обвинувальних вироків, пов'язаних із призначенням покарання у виді позбавлення волі, так і до покращення правового статусу засуджених тощо. Однією із складових процесу гуманізації можна вважати застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Вивчення досвіду різних країн щодо цього допоможе удосконалити національне законодавство шляхом можливої імплементації окремих положень, що містяться в актах інших держав.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато вчених, наприклад, О. М. Бандурка, О. П. Горох, О. В. Дашченко, Г. В. Дровосєков, З. І. Зельдов, Л. В. Кузнецова, А. З. Перелигін, І. Д. Перлов, Л. Є. Орел, В. В. Скибицький, Ю. М. Ткачевський, В. М. Трубников та ін., у своїх наукових працях вивчали умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, однак проведення детального аналізу цього інституту залишилося актуальним і сьогодні.

З огляду на євроінтеграційні процеси, що відбуваються в більшості держав, вважаємо за необхідне додати, що найбільший інтерес для нас становить досвід застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання в таких державах, як: Франція, Федеративна Республіка Німеччина, які належать до романо-германської правової сім'ї і в яких тривалий час існує усталена правова система; США – як представник сім'ї загального права; Японія, яка має свій специфічний шлях розвитку законодавства; Білорусія, Естонія та Латвія, оскільки мають єдине із нашою державою минуле.

Метою статті є аналіз правового регулювання інституту умовно-дострокового звільнення від відбування покарання у законодавствах зарубіжних країн.

Виклад основного матеріалу. Аналіз кримінального законодавства названих вище країн свідчить, що вони надають перевагу саме умовному звільненню від відбування покарання, а не іншим безумовним видам. Це пояснюється тим, що умовне звільнення має багато переваг над безумовним: дає можливість певний час контролювати звільнену особу, застосовувати до неї заходи виховного і виправного характеру, маючи при цьому можливість реально виконати покарання, від якого таку особу було звільнено, що значно її дисциплінує.

Вивчаючи досвід обраних держав у питаннях застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, ми враховували такі аспекти: формальна та матеріальна підстави цього виду звільнення; зміст і види обов'язків, які під час невідбутої частини покарання можуть накладатися на умовно-достроково звільненого; порядок здійснення контролю за умовно-достроково звільненими особами, які мають невідбуту частину покарання.

Першою розглянемо Естонію, де умовно-дострокове звільнення від відбування покарання регламентованого кримінальним законодавством (ст. 76 Кримінального кодексу (далі – КК) Естонії) [1]. Згідно з нормативними положеннями умовно-дострокове звільнення можливе лише від відбування покарання у виді позбавлення волі (як на певний строк, так і довічне), якщо суд, враховуючи обставини вчиненого злочину, особу засудженого, його попередній життєвий шлях та поведінку під час відбування покарання, зробить висновок про можливість його застосування (матеріальна підстава). Формальною підставою є відбуття засудженим певної частини призначеного судом покарання, що за КК Естонії становить: за загальним правилом половину строку покарання, а також дві третини строку покарання, якщо особа засуджена за умисний злочин до позбавлення волі на строк більше трьох років. Законодавець дозволяє застосовувати умовно-дострокове звільнення і до засуджених до покарання у виді довічного позбавлення волі, але після фактичного відбуття особою не менше 30 років ув'язнення.

При застосуванні умовно-дострокового звільнення від відбування покарання суд може покласти на засудженого перелік обов'язків, встановлених кримінальним законодавством: періодично з'являтися для реєстрації у строк та місце, визначені особою, яка здійснює нагляд; надавати особі, яка здійснює нагляд, документи про виконання обов'язків, покладених судом; мешкати в певному місці; брати в особи, що здійснює нагляд, дозвіл на зміну місця проживання, роботи чи навчання. Суд може передбачити і додаткові обов'язки для звільненої особи: відшкодувати завдану злочином шкоду у строк, встановлений судом; влаштуватися на роботу або на навчання у строк, встановлений судом; виконувати обов'язки щодо утримання залежних від нього осіб; пройти курс лікування; утримуватися від спілкування із визначеними судом особами; не відвідувати встановлені судом місця.

Звернемося до законодавства Латвії. Так, підстави та умови застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання закріплені у КК Латвії [2], згідно з яким воно може застосовуватися до осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі та арешту: а) якщо засуджений не вчиняв порушень режиму, добровільно відшкодував завдану злочином шкоду; б) у випадку вчинення злочину, пов'язаного із алкоголізмом, наркоманією, токсикоманією, якщо він погодився пройти курс лікування. Крім того, умовно-дострокове звільнення від відбування покарання можливе, якщо засуджений фактично відбув: не менше половини призначеного покарання за кримінальний проступок або менш тяжкий злочин; не менш двох третин призначеного покарання за тяжкий злочин, а також якщо особа була раніше засуджена до позбавлення волі за умисний злочин, а судимість за цей злочин не знята і непогашена; не менш трьох четвертих строку покарання за особливо тяжкий злочин, а також якщо засуджений раніше був звільнений умовно-достроково і знову вчинив умисний злочин під час протікання невідбутої частини покарання. Законодавець дозволяє застосовувати умовно-дострокове звільнення і до засуд-

жених до покарання у виді довічного позбавлення волі, але після фактичного відбуття особою не менше 25 років ув'язнення. За умовно-достроково звільненою особою здійснюється контроль з боку держави. Суд при застосуванні умовно-дострокового звільнення від відбування покарання може зобов'язати засудженого: періодично з'являтися для реєстрації у відповідні установи; відшкодувати завдану злочином шкоду у встановлений строк; не змінювати місця проживання без дозволу установи, що здійснює контроль поведінки засудженого; не відвідувати певні місця; у встановлений час знаходитися за місцем свого проживання.

У Білорусії норми, що регулюють застосування умовно-достроково-го звільнення від відбування покарання, закріплені також у КК [3]. Надання такого виду звільнення можливе, якщо особа відбуває покарання у виді виправних робіт, обмежень військової служби, обмеження волі, направлення до дисциплінарної військової частини, позбавлення волі, арешту, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю та своєю сумлінною поведінкою довела виправлення. Умовно-дострокове звільнення можливе лише після фактичного відбуття: не менше половини строку покарання, призначеного за злочини, що не становлять значної суспільної небезпеки, або менш тяжкі злочини; не менш двох третин призначеного покарання за тяжкий злочин, а також якщо особа була раніше засуджена до позбавлення волі за умисний злочин; не менш трьох четвертих строку покарання, призначеного судом за особливо тяжкий злочин, а також якщо засуджений раніше був звільнений умовно-достроково і знову вчинив умисний злочин під час перебігу невідбутої частини покарання. При застосуванні умовно-дострокового звільнення суд може зобов'язати засудженого: вибачитися перед потерпілим; у зазначений строк відшкодувати завдану злочином шкоду; влаштуватися на роботу чи навчання; пройти курс лікування від алкоголізму, наркоманії, токсикоманії або венеричного захворювання; не змінювати місця проживання без дозволу органу, що здійснює контроль за поведінкою засудженого; періодично з'являтися для реєстрації до відповідної установи; не відвідувати певні місця; у встановлений час знаходитися за місцем свого проживання.

У Франції питання умовно-дострокового звільнення врегульовані КК [4] та Кримінально-процесуальним кодексом (далі – КПК) [5]. Формальною підставою для послуговування цим видом звільнення є відбуття засудженим не менше половини строку позбавлення волі, для рецидивістів – 2/3 реального строку відбування покарання, для осіб, які відбувають покарання у виді довічного позбавлення волі, – не менше 15 років. Матеріальною підставою виступає встановлення факту, що існують достатні докази позитивної поведінки засудженого й серйозні підстави розраховувати на повернення його до нормального життя в суспільстві. КК Франції містить ст. 132-59 «Про звільнення від покарання», в якій закріплено, що звільнення від покарання можливе в тому випадку, якщо виправлення (ресоціалізація) винного досягнуте, заподіяні збитки відшкодовані, а порушення, яке є наслідком діяння, припинилося. Відповідно до ст. 731 КПК Франції умовно-дострокове звільнення від відбування

покарання може супроводжуватися «особливими умовами», а також «заходами впливу та контролю», які мають на меті полегшити повернення особи, яка звільняється, до нормального життя в суспільстві. Такі заходи здійснюються під головуванням судді по виконанню покарань, комітету по пробації та сприянню засудженим та за участі патронажних організацій. Їх тривалість не може бути меншою за невідбуту частину покарання, а також не може перевищувати невідбутий строк покарання більше ніж на один рік. У разі нового засудження, явної недостойної поведінки, порушення умов чи непокори заходам сприяння умовно-дострокове звільнення відміняється міністром юстиції, а засуджений повинен відбутися частину строку покарання, що залишилася. На умовно-достроково звільненого можуть бути покладені наступні обов'язки: не змінювати без повідомлення служби патронату та сприянню звільненим постійного місця проживання, роботи, навчання; постійно проживати у певному місці; не відвідувати встановлені місця (бари, трактири, ресторани); утримуватися від спілкування з визначеними судом особами (наприклад, із потерпілими, співучасниками вчиненого злочину); не брати участі у парі, у тоталізаторі; не керувати транспортним засобом; пройти курс лікування від алкоголізму, наркоманії, токсикоманії або венеричного захворювання; влаштуватися на роботу або навчання у визначений судом строк; надавати матеріальну допомогу родині в межах своїх можливостей; виконувати обов'язки щодо допомоги утриманцям; не займатися професійною діяльністю, якщо з нею було пов'язане вчинення злочину; відшкодувати завдані злочином збитки у межах своїх матеріальних можливостей, навіть якщо немає рішення суду щодо цивільного позову. Відповідно до ст. 132-46 КК Франції основною метою вжиття заходів допомоги є підтримка засудженого в його зусиллях щодо ресоціалізації. Ці заходи розробляються та запроваджуються службою пробації за участю, у разі необхідності, усіх державних та приватних організацій. Тривалість застосування зазначених заходів не може бути меншою за невідбуту частину покарання, однак не може і перевищувати її більше ніж на один рік. Згідно зі ст. 732 КПК Франції впродовж іспитового строку умови його дотримання можуть змінюватися на пропозицію судді по виконанню покарань.

У Федеративній Республіці Німеччина питання умовно-дострокового звільнення регулюються також КК [6]. Формальною підставою застосування умовно-дострокового звільнення є відбуття не менш 2/3 строку позбавлення волі. У деяких випадках суд може звільнити достроково і після відбуття 1/2 строку, якщо особа засуджена вперше або якщо строк покарання не перевищує 2 роки позбавлення волі, або якщо існують особливі обставини, що характеризують засудженого і вчинений злочин. Засудженому до довічного позбавлення волі необхідно відбутися 15 років покарання. Матеріальна підстава полягає в тому, що застосовувати умовно-дострокове звільнення можна, якщо є підстави вважати, що особа в умовах волі не скоїть нового злочинного діяння. Припущення про позитивну поведінку в майбутньому і загальна оцінка особи та вчиненого діяння, а також її поведінка говорять про наявність сприятливого прогнозу. Цікаво, що застосування умовно-дострокового звільнення можливе

лише за згоди засудженого. Умовно-достроково звільненому встановлюється іспитовий строк у межах невідбутої частини строку покарання. Для здійснення контролю за звільненим використовують професійну службу пробачії разом із добровільними представниками громадськості, які безкоштовно наглядають за такими особами та надають допомогу в їх ресоціалізації.

У Японії умовно-дострокового звільнення регламентоване Кримінальним кодексом, а саме главою 5 [7]. Відповідно до ст. 28 КК Японії таке звільнення використовується, якщо засуджений відбув 1/3 призначеного йому покарання у виді позбавлення волі на певний строк або 10 років при безстроковому позбавленні волі (формальна підстава), якщо засуджена особа дійсно виправляється, що має достовірне підтвердження (матеріальна підстава). Скасування наданого умовно-дострокового звільнення передбачено у випадках, якщо: умовно-достроково звільнений під час іспитового строку знову вчинить злочин; звільненому призначається покарання за інший злочин, вчинений ним до умовно-дострокового звільнення; звільнений не виконує будь-яких вимог, що він зобов'язаний виконувати в період умовно-дострокового звільнення (ст. 29 КК Японії). Цікавим вбачається й той факт, що в Японії існує система «захисного нагляду». За законодавством під такий нагляд можуть (або повинні) підпадати декілька категорій осіб: 1) неповнолітні, за рішенням сімейного суду; 2) особи, умовно-достроково звільнені із тюрм; 3) умовно засуджені, які були поставлені під захисний нагляд; 4) жінки, умовно-достроково звільнені від тримання у виховній колонії. Підготовка до захисного нагляду, який застосовується як контроль за умовно-достроково звільненими і передбачає реабілітацію злочинця, починається ще під час його перебування в тюрмі. У цей час відповідна служба проводить роботу за місцем проживання правопорушника, а саме співробітник служби захисного нагляду вивчає найближче оточення засудженого, визначає, чи можливе його повернення до попереднього місця проживання. Якщо ж умовно-достроково звільнений порушить умови, на яких його звільнено, то він повертається до пенітенціарної установи [7, с. 52].

Найбільший інтерес становить система кримінального права США, що характеризується наявністю визначених та невизначених вироків. Суд при призначенні покарання встановлює максимальні та мінімальні його строки. Для США як федеративної держави характерна наявність загальнофедерального законодавства та законодавства кожного штату. Як наслідок, правова регламентація умовно-дострокового звільнення в різних штатах суттєво відрізняється підставами, строками, обмеженнями. Для зручності було складено Приблизний кримінальний кодекс США (далі – Приблизний КК), в якому закріплено загальнофедеральні вимоги кримінального законодавства [9]. Відповідно до ст. 305.1 Приблизного КК США за наявності позитивної поведінки та сумлінного ставлення до виконання обов'язків режиму тривалість тюремного ув'язнення особи, засудженої на невизначений строк, скорочується на 6 днів кожного місяця призначеного строку покарання. Крім того, за особливо зразкову поведінку або виключно сумлінне виконання своїх обов'язків термін тюремного ув'язнення може бути скорочений ще на 6 днів у будь-якому

місяці строку покарання. Питання застосування умовно-дострокового звільнення вирішує комісія штату по умовно-достроковому звільненню. Ключову роль у процедурі такого звільнення відіграє Рада по умовно-достроковому звільненню (далі – Рада), до якої входять від трьох до дев'яти членів. На Раду покладено функції щодо визначення: 1) часу умовно-дострокового звільнення для засуджених, які мають на це право; 2) умов застосування і скасування умовно-дострокового звільнення; 3) часу звільнення особи від умов, на яких її було умовно-достроково звільнено. Кожен звільнений готує план свого перебування на волі після умовно-дострокового звільнення із зазначенням у ньому способу життя, який він буде вести на волі; конкретних відомостей і про місце проживання, і рід занять, і місце роботи. При прийнятті рішення про умовно-дострокове звільнення Рада, всебічно вивчає особу засудженого, думку посадових осіб та спеціалістів із цього питання, а також, крім вказаного, враховує: 1) особу засудженого, включаючи його зрілість, твердість характеру, почуття відповідальності, рівень розвитку його особистості, який сприяє або перешкоджає дотриманню норм права; 2) придатність плану перебування засудженого на волі у порядку умовно-дострокового звільнення; 3) спроможність та готовність засудженого взяти на себе обов'язки та відповідальність; 4) рівень інтелектуального розвитку засудженого та отриману ним освіти; 5) сімейний стан, наявність усталених і позитивних зв'язків у суспільстві; 6) трудову біографію засудженого, його професійну кваліфікацію і стабільність роботи за наймом у минулому; 7) місце проживання, де планує мешкати засуджений; 8) вживання в минулому наркотиків або зловживання алкоголем; 9) психічний та фізичний стан засудженого; 10) відомості про раніше вчинені злочини, їх характер та тяжкість; 11) ставлення засудженого до влади і закону; 12) поведінку засудженого в установах виконання покарання; 13) поведінку засудженого під час попереднього надання умовно-дострокового звільнення.

Основною вимогою при умовно-достроковому звільненні у США є невчинення злочину. Рада може також вимагати в будь-який час, поки засуджений знаходиться під контролем, дотримання таких умов: виконувати певні зобов'язання стосовно родини; присвятити себе роботі чи навчанню; залишатися в межах території, зазначеної у довідці про звільнення; прибути особисто впродовж 36 годин після звільнення до закріпленої за ним посадової особи служби нагляду, а також з'являтися у строки, які йому будуть встановлені; постійно проживати в місці, зазначеному в довідці про умовно-дострокове звільнення, а також повідомляти посадовій особі служби нагляду про будь-які зміни місця проживання чи місця роботи; не зберігати вогнепальну чи іншого виду зброю, якщо на це немає письмового дозволу; з'являтися для проходження медичного чи психіатричного лікування, якщо цього вимагає Рада; утримуватися від спілкування з особами, які свідомо для нього займаються злочинною діяльністю або засуджені за вчинення злочинів; виконувати будь-які інші умови, пов'язані із причинами скоєння злочину, але які не тягнуть за собою невинуватих обмежень його свободи чи які є несумісними зі свободою його сумління; постійно проживати у спеціалізованому пансіоні чи лікарні впродовж певного періоду і

під таким контролем та впливом, який вважає за доцільне Рада.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання притаманне законодавству і практиці кримінального судочинства країн як англосаксонської, так і романо-германської систем права. Спільними для законодавств усіх розглянутих країн є положення щодо випробування умовно-достроково звільненого під час іспитового строку, а також наявність чіткого механізму здійснення контролю за поведінкою такої особи під час невідбутої частини покарання.

На сьогодні, незважаючи на певні важливі кроки, а саме запровадження служби пробації в Україні, питання контролю за умовно-достроково звільненими особами під час невідбутої частини покарання залишаються відкритими. Необхідно звернути увагу і на відсутність закріплення у законодавстві дієвого механізму контролю за даною категорією звільнених від відбування покарання. Вважаємо, що для ефективного застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання доцільно перейняти деякі положення кримінального законодавства закордонних країн щодо можливості покладання судом на умовно-достроково звільненого певних обов'язків впродовж невідбутої частини покарання і імплементувати їх у вітчизняні нормативно-правові акти.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Уголовный кодекс Эстонской Республики/науч. ред. и пер. с эст. В. В. Запелова. Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2001. 262 с.
2. Уголовный кодекс Латвийской Республики. URL: <http://ugolovnyiy-zakon-latviyskoj-respubliki.html> (дата звернення: 10.10.2016).
3. Уголовный кодекс Республики Беларусь/Вступ. ст. А. И. Лукашева, Э. А. Саркисовой. – 2-е изд., испр. и доп. Мн.: Тесей, 2001. 312 с.
4. Новый уголовный кодекс Франции / Науч. ред и пер. с франц. Н. Ф. Кузнецова, Э. Ф. Побегайло. М.: Юридический колледж МГУ, 1993. 212 с.
5. Code de procedure penale. — Paris: Librairie Dalloz, 1963. 279 p.
6. Уголовный кодекс Федеративной Республики Германия/Науч. ред. и вступ. ст. Ф. А. Шестакова; предисл. Г.-Г. Йешке; пер. с нем. Н. С. Рачковой. СПб.: Юридический центр Пресс, 2003. 524 с.
7. Уголовный кодекс Японии/науч. ред. и предисл. А. И. Коробеева. СПб.: Юридический центр Пресс, 2002. 226 с.
8. Примерный Уголовный кодекс США/науч. ред. и вступ. Б. С. Никифоров; пер. с англ. А. С. Никифоров. М.: Прогресс, 1969. 303 с.

Стаття надійшла до редакції 20.02.2017.

Дарья Владимировна КАЗНАЧЕЕВА,

кандидат юридических наук

(Харьковский национальный университет внутренних дел,
Харьков, Украина)

РЕГЛАМЕНТАЦИЯ УСЛОВНО-ДОСРОЧНОГО ОСВОБОЖДЕНИЯ ОТ ОТБЫВАНИЯ НАКАЗАНИЯ В ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВАХ ЗАРУБЕЖНЫХ ГОСУДАРСТВ

Анализ законодательного опыта реализации пенальной политики как Украины, так и зарубежных стран свидетельствует, что ее определяющей чертой является гуманизация уголовно-правовой репрессии. В статье установлено, что общим для законодательств всех зарубежных стран, которые были рассмотрены, является наличие эффективного механизма контроля за поведением условно-досрочно освобожденных лиц.

Ключевые слова: условно-досрочное освобождение от отбывания наказания, зарубежный опыт, неотбытая часть наказания, контроль.

Daria V. KAZNACHEIEVA,

candidate of law sciences

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine)

REGULATION OF THE PAROLE FROM SERVING A SENTENCE IN THE LAWS OF FOREIGN COUNTRIES

Problem's setting. Analysis of legislative experience of realizing penal policy both in Ukraine and foreign countries demonstrates that its defining feature today is the humanization of criminal and legal repression. The general tendency is to reduce the number of convictions related to the punishment in the form of imprisonment, to improve the legal status of prisoners, etc. The study of international experience of different countries in the sphere of applying the parole will assist to improve national legislation by the way of possible implementation of some of its provisions. The greatest interest in terms of this study is the experience of implementing parole from serving a sentence in France, the Federal Republic of Germany as the countries, which have an established legal system for a long time and are representatives of Romano-Germanic law family; USA as a country – representative of the family of common law; Japan as a country that has its own specific way of developing the legislation; Belarus, Estonia and Latvia as countries having the same past with our country.

Analysis of recent studies. Many scholars, such as O. M. Bandurka, O. P. Horokh, O. V. Dashchenko, H. V. Drovosiekov, Z. I. Zeldov, L. V. Kuznetsova, A. Z. Perelyhin, I. D. Perlov, L. Ye. Orel, V. V. Skybytskyi, Yu. M. Tkachevskyi, V. M. Trubnikov and others have researched the parole from serving a sentence in their scientific writings, however the relevance of studying this institution remains till nowadays.

Objective of the research. The article's objective is to analyze the legal regulation of the institute of parole from serving a sentence in the laws of foreign countries.

The main part. Analysis of criminal legislation of these countries demonstrates that they more prefer conditional discharge from serving a sentence, but not to other undisputed types. This can be explained by the fact that the conditional discharge has many advantages over the absolute one: enables the possibility to control released

person for some period of time, to apply measures of the educational and correctional nature while having the opportunity to really take a penalty, when the person was released from it that in turn makes a person more disciplined. While studying the experience of applying parole from serving a sentence by foreign countries the author took into account the following aspects: formal and material grounds for this kind of release; content and types of obligations that may be imposed on a person under the parole during the unserved part of the sentence; the procedure for realizing control over a person under the parole during the unserved part of the punishment.

Conclusions. The parole from serving a sentence is inherent to the laws and practice of criminal justice for countries of both Anglo-Saxon and Romano-Germanic systems of law. Common things for the legislations of all studied foreign countries are the provisions for the probation of a person under the parole during the test period, as well as a clear mechanism for realizing control over the behavior of persons under the parole during the unserved part of the punishment. Nowadays, despite some significant steps of implementing Probation Service in Ukraine, the issues of control over persons under the parole during the unserved part of the punishment remain unsolved. It must be emphasized on the lack of consolidation of the effective mechanism of control over this category of released from serving a sentence in the legislation. We believe that for the effective application of the parole from serving a sentence, it is advisable to adopt certain provisions of criminal law of foreign countries into national legislation concerning the possibility of laying certain obligations on a person under the parole by the court during the unserved part of the punishment.

Key words: parole, international experience, responsibilities, unserved part of the punishment, control.